

Lausunto pohjoisen liikennestrategiasta 2036

Khall 06.02.2024 § 24
43/11.01.00.03/2024

Valmistelija Kaupunginjohtaja Juhana Juntunen puh. 044 725 5222.

Pohjoisen liikennestrategia 2036 on Lapin, Pohjois-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Kainuun maakuntien yhteinen strateginen tahtotila alueen liikennejärjestelmän kehittämisestä. Aiempi strategia on julkaistu vuonna 2017 ja sen päivittäminen nähtiin tarpeelliseksi erityisesti viimeaikaisten geopoliittisten muutosten myötä. Strategiassa keskitytään ylimatekunnallisiin liikennejärjestelmän kysymyksiin. Tarkemman tason asiat ratkaistaan yksityiskohtaisemmissa suunnitelmissa. Strategian visiota, tavoitteita ja toimenpiteitä on määritetty laajassa sidosryhmäyhteistyössä syksyllä 2023 ja strategialuonnos on valmistunut alkuvuodesta 2024. Tavoitteena on valmistella strategia hyväksymiskäsittelyyn alueen maakuntahallituksiin kevään 2024 aikana.

2020-luvun alun kriisit, ja erityisesti käynnistynyt voimakas geopoliittisen tilanteen muutos, ovat vaikuttaneet merkittävästi Suomen liikenteelliseen asemaan, liikennejärjestelmään, liikennevirtoihin maan sisällä ja ulkopuolella sekä liikenteen kustannuksiin. Muuttunut tilanne korostaa Pohjoisen merkitystä valtakunnan turvallisuuden, omavaraisuuden sekä huolto- ja toimintavarmuuden osalta. Samalla myös kaksoiskäyttöisyyden (siviili- ja sotilaskäytön) merkitys on korostunut aiempaa vahvemmin.

Geopoliittisen muutoksen lisäksi pidempään esillä olleet maailmanlaajuiset ilmiöt ovat yhtä olemassa. Globalisaatio, ilmastonmuutos, luontokato, kaupungistuminen ja väestön ikääntyminen vaikuttavat keskeisesti liikennejärjestelmän kehittämiseen. Puhtaan siirtymän suuret askeleet otetaan seuraavien vuosikymmenten aikana ja vaikutukset heijastuvat liikennejärjestelmään useista suunnista: liikenteen käyttövoimat uusiutuvat, elinkeinorakenne sopeutuu, kuljetusreitit muuttuvat ja uusia rahoitustapoja syntyy. Samanaikaisesti koronapandemian pitkäaikaisvaikutukset alkavat tulla näkyville ja tekoäly arkipäiväistyy. Huomioiden kaikki nämä muutokset, on Pohjoisen liikennestrategian uusimisen yhteydessä tarkasteltu uudestaan myös visiota, tavoitteita ja toimintalinjauksia.

Kainuun liitto pyytää sidosryhmiltä kommentteja strategialuonnoksesta viimeistään 12.02.2024 klo 12 mennessä osoitteeseen kirjaamo(at)kainuunliitto.fi.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Juntunen Juhana

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa seuraavan lausunnon em. pyyntöön:

Strategian tavoitteet ja visio on päivitetty vastaamaan nykypäivän liikennejärjestelmää koskevia megatrendejä ja muuttunutta toimintaympäristöä. Päättävöitteet ovat ihmisistä, ympäristöstä ja elinvoimasta välittäminen.

Kuhmon kaupunki näkee tavoitteet hyvänä lähtökohtana strategialle. Sanallisesti kuvatut toimenpiteet ovat paikoin hieman yleistasoisia. Strategia ilmenee konkreettisimmillaan infrakohteiden luettelossa.

Liikennestrategiassa tulee huomioida myös syrjäiset ja pitkien etäisyyksien kunnat ja niiden joukkoliikenne sekä maantieliikenne.

Sotilaallisen liikkuvuuden merkitys ja sen kehittämisen mahdollisuudet Suomen ja Euroopan turvallisuudelle sekä huoltovarmuudelle tulee huomioida osana liikennejärjestelmän strategista kehittämistä.

Strategian onnistumisen kannalta on olennaista, että se toteutetaan yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa, kuten kuntien, liikennealan toimijoiden, asukkaiden ja yritysten kanssa. Avoin vuoropuhelu ja yhteinen sitoutuminen voivat vahvistaa strategian vaikutusta ja varmistaa sen käytännön toteutettavuuden.

Tulevaisuuden haasteisiin vastaaminen vaatii jatkuvaa seurantaa, arviointia ja tarvittaessa strategian päivittämistä. Kehityksen seuraaminen ja tarvittaviin muutoksiin reagoiminen ovat avainasemassa, jotta strategia pysyy ajan tasalla ja vastaa muuttuviin olosuhteisiin.

Pohjoisen liikennestrategia 2036 tarjoaa riittävän vahvan suunnitelman alueen liikennejärjestelmän kehittämiseksi kestäväällä tavalla. Tämä edistää alueen elinvoimaisuutta, liikenneturvallisuutta ja ympäristöystävällisyyttä pitkällä aikavälillä.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.